DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 12 mars 1998 *

I mål C-314/96,

angående en begäran enligt artikel 177 i EG-fördraget, från Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry (Frankrike), att domstolen skall meddela ett förhandsavgörande i det vid den nationella domstolen anhängiga målet mellan

Ourdia Djabali

och

Caisse d'allocations familiales de l'Essonne,

angående tolkning av artikel 39.1 i Samarbetsavtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Folkrepubliken Algeriet, undertecknat i Alger den 26 april 1976 och godkänt för gemenskapens räkning genom rådets förordning (EEG) nr 2210/78 av den 26 september 1978 (EGT L 263, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 5, s. 57),

meddelar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden H. Ragnemalm samt domarna R. Schintgen (referent) och G. F. Mancini,

* Rättegångsspråk: franska.

generaladvokat: F. G. Jacobs,
justitiesekreterare: byrådirektören L. Hewlett,

med beaktande av de skriftliga yttranden som har inkommit från:

— Ourdia Djabali,

— Frankrikes regering, genom C. de Salins, sous-directeur vid utrikesministeriets rättsavdelning, och C. Chavance, secrétaire des affaires étrangères, vid samma avdelning, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom juridiske rådgivaren J. Forman, och M. Patakia, rättstjänsten, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till förhandlingsrapporten,

efter att muntliga yttranden har avgivits vid sammanträdet den 7 maj 1997 av: Frankrikes regering och kommissionen,

och efter att den 15 maj 1997 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry har genom beslut av den 28 maj 1996, som inkom till domstolen den 26 september samma år, i enlighet med

artikel 177 i EG-fördraget ställt en fråga om tolkningen av artikel 39.1 i Samarbetsavtalet mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och Folkrepubliken Algeriet, undertecknat i Alger den 26 april 1976 och godkänt för gemenskapens räkning genom rådets förordning (EEG) nr 2210/78 av den 26 september 1978 (EGT L 263, s. 1; svensk specialutgåva, område 11, volym 5, s. 57, nedan kallat avtalet).

2 Denna fråga har uppkommit i en tvist mellan den algeriska medborgaren Ourdia Djabali och Caisse d'allocations familiales de l'Essonne (nedan kallad Caisse d'allocations familiales) beträffande beviljande av handikappersättning till vuxna.

3 Det framgår av handlingarna i målet att Ourdia Djabali är gift med en algerisk medborgare tillsammans med vilken hon är bosatt i Longjumeau (Frankrike). Hon har aldrig varit yrkesverksam i Frankrike.

4 Efter ett kirurgiskt ingrepp år 1981 handikappades Ourdia Djabali fysiskt och förklarades invalidiserad till 80 procent från oktober månad 1993. Hon ansökte om att få handikappersättning enligt fransk lagstiftning från och med sistnämnda tidpunkt.

5 I Frankrike infördes handikappersättning till vuxna genom lag nr 75-534 av den 30 juni 1975 om vägledning till förmån för handikappade personer. Denna ersättning regleras i avsnitt II av del VIII i den nya franska kodexen om social trygghet. Villkoren för beviljande av ersättningen fastställs i artikel L. 821-1—L. 821-8.

6 I artikel L. 821-1 första stycket i denna lag föreskrivs att rätt till denna ersättning har varje fransk medborgare eller medborgare i ett land som har slutit en överenskommelse om ömsesidighet vid beviljande av handikappersättning till vuxna bosatta inom franskt territorium, som har passerat den ålder då rätten att uppbära

den i artikel L. 541-1 i samma lag föreskrivna särskilda utbildningsersättningen uppkommer och vars permanenta oförmåga åtminstone uppgår till en genom förordning fastställd procentsats, när sökanden inte i enlighet med ett system för social trygghet, ett pensionssystem eller en speciallagstiftning kan göra anspråk på en ålders- eller invaliditetsförmån eller en periodiskt utbetald arbetsskadeersättning till ett belopp som åtminstone motsvarar den nämnda ersättningen.

7 Den 16 november 1993 beslutade den tekniska nämnd för yrkesvägledning och omplacering som avses i artikel L. 821-4 i den nya kodexen om social trygghet att tillerkänna Ourdia Djabali den begärda ersättningen, med förbehåll för vissa administrativa villkor.

8 Den 13 juli 1994 avslog emellertid Caisse d'allocations familiales — som är behörig att utbetala ersättningen i fråga — Ourdia Djabalis begäran med motiveringen att hon inte var fransk medborgare och att hon var medborgare i ett land som inte hade slutit en överenskommelse med Frankrike om ömsesidighet vid beviljande av handikappersättning till vuxna.

9 Den 4 juni 1995 väckte Ourdia Djabali talan mot detta beslut vid Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry och gjorde gällande att det stred mot artikel 39.1 i avtalet.

10 Enligt denna bestämmelse skall

"...arbetare med algeriskt medborgarskap, och de familjemedlemmar som bor tillsammans med dem, i fråga om social trygghet åtnjuta en behandling som är fri från diskriminering på grund av nationalitet jämfört med medborgarna i de medlemsstater där de är sysselsatta".

11 Enligt Ourdia Djabali följer det av denna bestämmelse att avtalet förbjuder en medlemsstats myndigheter att åberopa det förhållandet att sökanden är av algerisk nationalitet som grund för att förvägra henne de begärda socialförmånerna.

12 Caisse d'allocations familiales har emellertid vid den nationella domstolen anfört att den omtvistade ersättningen endast kan kvalificeras som en socialförmån i den mening som avses i avtalet, om sökanden är arbetare eller före detta arbetare som på grund av tidigare avlönad anställning har rätt till bidragsförmåner på området för social trygghet. Denna förutsättning uppfyllde emellertid inte Ourdia Djabali, och hon kunde därför inte göra anspråk på utbetalning av handikappersättning som egen rättighet.

13 Eftersom Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry ansåg att utgången av målet var beroende av den tolkning som skall ges artikel 39.1 i avtalet förklarade den målet vilande och ställde följande fråga till domstolen:

"Är artikel 39 i den gemenskapsrättsliga förordningen nr 2210/78 av den 26 september 1978 om samarbetsavtalet mellan EEG och Algeriet tillämplig på Ourdia Djabali i fråga om handikappersättning till vuxna, då denna person aldrig har innehaft avlönad anställning, men möjligen — i december 1997 — kommer att uppbära pension i egenskap av hemmavarande mor?"

14 I skrivelse av den 8 april 1997 meddelade Caisse d'allocations familiales domstolen att den franska arbets- och socialministern i november 1996 hade beslutat att bevilja Ourdia Djabali handikappersättning. Av en bilaga till denna skrivelse framgår att sökanden erhöll ett belopp om 148 188,45 FF som retroaktiv ersättning för perioden oktober 1993 — december 1996 och att hon från och med den 1 januari 1997 erhåller 3 982 FF per månad. Ourdia Djabali hade således fått ersättning fullt ut, och tvisten mellan henne och Caisse d'allocations familiales skulle därför vara avslutad. Till denna skrivelse fogade Caisse d'allocations familiales kopior av två brev genom vilka Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry och Ourdia Djabali hade informerats om de behöriga myndigheternas beslut att bevilja den sistnämnda handikappersättning med verkan från och med den 1 oktober 1993 och med en uppmaning till henne att återkalla sin talan vid den nationella domstolen.

15 Det är för det första ostridigt att Ourdia Djabali inte har vidtagit nödvändiga åtgärder för att återkalla sin talan vid den nationella domstolen.

16 För det andra har ordföranden för Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry till svar på en skrivelse från domstolens kansli, varigenom den nationella domstolen tillfrågades huruvida den avsåg att stå fast vid sin begäran om förhandsavgörande, anfört att denna instans i enlighet med nationella processrättsliga regler inte har behörighet att återkalla en begäran om förhandsavgörande som i föreskriven ordning har tillställts domstolen.

17 Det skall i detta avseende erinras om att det förfarande som föreskrivs i artikel 177 i fördraget enligt fast rättspraxis är ett instrument för samarbete mellan domstolen och de nationella rättsinstanserna, genom vilket domstolen tillhandahåller de sistnämnda de tolkningselement beträffande gemenskapsrätten som dessa domstolar behöver för att lösa de tvister som föreläggs dem (se bland annat dom av den 18 oktober 1990 i de förenade målen C-297/88 och C-197/89, Dzodzi, REG 1990, s. I-3763, punkt 33, svensk specialutgåva, häfte 10, och av den 8 november 1990 i mål C-231/89, Gmurzynska-Bscher, REG 1990, s. I-4003, punkt 18).

18 Det framgår således både av ordalydelsen och utformningen av artikel 177 i fördraget att förfarandet med förhandsavgörande förutsätter att ett mål faktiskt är anhängigt vid den nationella domstolen, och att den nationella domstolen inom ramen för detta mål kommer att fatta ett beslut med beaktande av förhandsavgörandet (se i detta avseende dom av den 21 april 1988 i mål 338/85, Pardini, REG 1988, s. 2041, punkt 11, och av den 15 juni 1995 i de förenade målen C-422/93, C-423/93 och C-424/93, Zabala Erasun m. fl., REG 1995, s. I-1567, punkt 28).

19 En begäran om förhandsavgörande grundar sig på det behov som är knutet till den faktiska lösningen av en tvist och inte på utformningen av rådgivande yttranden i allmänna eller hypotetiska frågor (se dom av den 16 december 1981 i mål 244/80, Foglia, REG 1981, s. 3045, punkt 18; svensk specialutgåva, häfte 6, och domen i det ovannämnda målet Zabala Erasun m. fl., punkt 29).

20 I det aktuella fallet har emellertid de av Ourdia Djabali begärda förmånerna betalats ut till sökanden efter det att Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry hade ställt den ovannämnda frågan till domstolen.

21 Det skall därför konstateras att sökandens yrkanden vid den nationella domstolen till fullo har tillgodosetts och att den vid den nationella domstolen anhängiggjorda talan således därefter helt saknar föremål.

22 Domstolens svar på den fråga som ställts skulle därför helt sakna betydelse för Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry.

23 Anledning saknas följaktligen att besvara frågan.

Rättegångskostnader

24 De kostnader som har förorsakats den franska regeringen och Europeiska gemenskapernas kommission, vilka har inkommit med yttranden till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

— angående den fråga som genom dom av den 28 maj 1996 har ställts av Tribunal des affaires de sécurité sociale d'Evry — följande dom:

Anledning saknas att besvara frågan.

Ragnemalm Schintgen Mancini

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 12 mars 1998.

R. Grass

Justitiesekreterare

H. Ragnemalm

Ordförande på sjätte avdelningen